

Ese de dóno ori in septemana:
Joi-a si Duminec'a.

Pretulu de prenumeratiune:

pre annu intregu . . . 6 fl. v. a.
" diumetate de annu . . . 3 fl. v. a.
" patrariu de annu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre annu intregu . . . 9 fl. v. a.
" diumetate de annu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelari'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sive garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. éra mai sus 5 fl., inticlegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretulu publicatiuniloru se se anticipe.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Protocolulu

siedintieloru sinodului eparchialu ordinariu din dieces'a romana gr. or. a Aradului de annu 1874.

Siedinti'a IV.

s'a tienutu la 10°/₂₂ Aprile 1874. Presiedinti'a ordinaria. Notariu: Georgiu Feieru.

Nr. 53. Cetinduse protocolulu de eri —

S'a autenticatu.

Nr. 54. Din partea presidiului se presinta scrisóra deputatului Constantinu Brindusiu prin care acest'a face cunoscutu sinodului eparchialu: cá din caus'a morbului, nu póte luá parte la siedintie; cere dara si

Sinodulu i dá concediu.

Nr. 55. Se presinta petitulu deputatiloru Georgiu Serbu si Georgiu Suiciu, pentru a li se solvi spesele de viaticu dela siedintiele trecute, cari numai in jumetate li s'au solvitu,

Se dá comisiunei bugetarie.

Nr. 56. Se presinta din partea presidiului anuciulu lui Georgiu Vasileviciu protopresviterulu Siriei si condeputatu sinodale, prin care face cunoscutu sinodului: cumca autoritatile cottense politice amenintia cu executiune bisericéle nóstre pentru nescari spese cauate cu tienerea congreseloru la Carloveti in anii 1837 si 1842; deci recomanda caus'a acést'a sinodului spre pertractare; la ce

Se decide a se predá comisiunei financiare.

Nr. 57. Deputatulu Georgiu Cratiunescu face urmatóri'a interpelatiune catra Presidiu: „Are naltulu Presidiu cunoscentia despre acelu actu alu senatului strensu bisericescu aradanu, prin care unu cutare clericu absolutu din dieces'a Caransebesiului, prevediutu cu testimoniu de cualificatiune dela Consistoriulu de acolo, carele fú alesu de preotu la un'a parochia din districtulu Consistoriulu aradanu, nu se intari de atare pana nu se va supune de nou unui esamenu de cualificatiune naintea Consistoriulu aradanu? si pe ce basa s'au vatamatu principiile reciprocitatii intre ambele Consistorie? La interpelatiunea acést'a Ilustritatea Sa Domnulu Episcopu presiedinte respunde:

Interpelarea Dlui deputatu Cratiunescu se referesce la alegerea de parochu in comun'a Ohaba-Forgaciu, unde parochiele s'au redusu la un'a si s'a scrisu concursu pentru unic'a parochia de acolo dechiarata de class'a I. Resultatulu concursulu a fostu, cá s'a alesu de preotu unu teologu, carele e prevediutu cu testimoniu de cualificatiune din partea Consistoriulu din Caransebesiu. — Consistoriulu censurandu actulu alegerii a aflu: cá alesulu, desi numai 4. clase gimnasiale a absolvatu, e dechiaratu prin Consistoriulu Caransebesiulu de cualificatu pentru un'a din cele mai de frunte parochie. — Cu privire la acést'a, Consistoriulu Aradului, nesciindu ce mesuri obsérva Consistoriulu Caransebesiulu la darea calculeloru de cualificatiune, a aflu de bine a supune pre alesulu la esamenu de cualificatiune cu atátu mai vertosu: cáci la noi de regula numai acei teologi se dechiaru de cualificati pentru parochii de class'a I. carii afara de sciintiele teologice au absolvatu cu calculi buni 8 clase gimnasiale. —

Interpelantele cu parere de reu ié la scire respunsulu, temenduse cá voru avé urmari triste asemenea casuri.

Sinodulu ié spre scire.

Nr. 58. Deputatulu Ioanu P. Desseanu, in legatura cu interpelatiunea deputatulu Georgiu Cratiunescu relativa la imple-

rea oficiulu parochialu din Ohaba-Forgaciu si in legatura cu respunsulu datu din partea Preasantiei Sale dlui Episcopu presiedinte, face propunere, ca se se enuncie prin decisu: cumca in acele casuri, candu recurgu la posturile parochiale din acésta eparchia clerici prevediuti cu testimoniu de cualificatiune din alta diecesa, — se se pretinda dela acestia totu acelea cualificatiuni pregatitórie, cari se pretindu dela clericii din eparchi'a nóstra, spre a poté fi alesi si aprobati la respectivulu oficiu preotiescu.

Sinodulu decide a se pune la ordinea dilei pre siedinti'a de mane. —

Nr. 59. Trecenduse la ordulu dilei, comisiunea organizatória prin referintele ei Iosifu Popoviciu, relativu la propunerea deputatulu Meletiu Dreghiciu, ca tóte agendele consistoriali facia cu afacerile comuneloru bisericesci, se se dechiare de apartienetórie numai la senatulu strensu bisericescu, — opinéza si

Sinodulu decide a se delaturá propunerea amintita.

Nr. 60. Comisiunea bisericésca prin referintele seu Georgiu Dringou, — relativu la acelu puntu din raportulu senatului strinsu bisericescu, unde se aréta: cumca Consistoriulu aradanu apartienu 11. protopresviterate, 302. comune bisericesci matre, 71. filiale, 419. parochii, 328. bisericé, 60060 case, 333,596 suflete cu 11. protopresviteri, 176. parochi, 216 administratori parochiali si 41. capelani, dintre 419. parochii 18. fiindu vacante; in-deursulu anululu acestuia au reposatu 12. preoti, s'au hirotonitu 6. si s'au redusu 3. parochii. La senatulu bisericescu sunt 15. asesori onorari, ordinari nici unulu, — propune si

Sinodulu ié spre scire, cu acea observatiune, ca pre viitoriú relativu la parochiele vacante se se spuna: câte se potu si câte nu se potu reduce?

Nr. 61. La raportulu totu acestui senatu, despre aceea: cá protodiaconulu Iosifu Goldisiu a renunciatu la postulu seu de referinte in senatulu strensu bisericescu, si cumca Preasanti'a Sa Domnulu episcopu pe bas'a decislui sinodalu de sub Nr. 196 din annu 1873. pentru suplinirea acestui locu vacantu a aplicatu provisorminte pre asesoru onorariu dela acelasi senatu, preotulu Vincentiu Schelegianu de referinte pana la prosimulu sinodu — comisiunea propune si

Sinodulu luandu spre scire atins'a provisiune, si-reserva a indepliní loculu vacantu inca in sesiunea presinta, prin alegerea unui referinte ordinariu.

Nr. 62. Acelu punctu alu raportulu senatului strensu bisericescu, prin care se rapórta cá sunt doi profesori ordinari si unu cantoru la institutulu teologicu din Aradu — la propunerea comisiunei

Sinodulu ié spre scire.

Nr. 63. Relativu la raportulu, cumca in cursulu alu III. teologicu sunt 6, in alu II 14, ér in cursulu I. 9 clerici, si cá dintre cesti din urma 2. sunt cu 7, ér unulu cu 6, clase gimnasiale, — comisiunea propune a se luá spre scire pe langa acea observatiune in sa: cá ce privesce primirea unui clericu cu 6. si a loru 2 cu 7. clase gimnasiale, pe bas'a decislui sinodalu de sub Nr. 105 an. 1870 sustienutu si prin decisu sinodalu de sub Nr. 140. din an. 1873. primirea in institutulu teologicu a eleviloru fora de 8 clase gimnasiale se se desapróbe, ér cei primiti, ori in care cursu se afla, se nu se considere de elevi ai institutulu; — totu in legatura cu acésta cestiune se ié la desbateru si raportulu Consistoriulu din Oradea-mare precum si petitiunea comunei Banlac'a, privitoria la stramutarea deciseloru amintite, — dupa o desbateru mai indelungata, — pentru deliberarea acestei cestiuni la cere-

rea a loru 10. membrii, presidiulu ordinéza votisare nominala, — dupa carea

Sinodulu cu majoritatea voturilor, adeca cu 29. contra 17. primesce propunerea lui Babesiu formulata astfel: considerandu că această cestiune din anu in anu revine si preocupa spiritele fora a se poté finalisá din caus'a pretinsei marii necesitati de preoti pentru multe parochii serace; considerandu, că si dispusetiunea §.-lui 174. din Stat. org. si interesulu celu mare de uniformitate cere o regulare comuna a calificatiunei clerului din intrég'a provincia metropolitana:

Cestiunea se se astérna celui mai de aprópe congrésu nationalu, cu rugarea de a-o decide in contielegere cu sinodulu episcopescu; suspindenduse pana atunci absolut'a restringere a concludeloru precedinti.

Fiindu timpul inaintatu siedinti'a se redica anuciinduse continuarea ei pre adi dupa amédiadi la 5 óre.

Continuative.

Totu in diu'a de mai susu la 5 óre pomeridiane.

Nr. 64. La ordinea dilei este continuarea referadei comisiunei bisericesci, prin referintele Georgiu Dringou, in firulu careia relativu la raportulu senatului stensu bisericescu despre activitatea lui, — dupa care in periodulu de unu anu a tienutu 10 siedintie ordinare si 3 estraordinare; au incursu 435 de cause, din cari s'au pertraptatu 387, intre aceste 5. matrimoniali, din cari 4. sunt sub espeditiune, ér un'a e predata defensorelui matrimonialu.

Sinodulu ié la cunoscintia aceste date cu observatiune: ca pe viitoriu senatulu bisericescu se refereze: câte cause si din ce motivu au remasu in restantia; ér cu privire la causele matrimoniali ambele Consistorie se indrumédia a nu lasá causele matrimoniali nesuperate in periodu de unu anu.

Nr. 65. Raportulu senatului bisericescu, despre petitiunea lui Petru Ardeleanu in contra preotului Atanasiu Petroviciu, transpusa la senatulu bisericescu prin decisulu sinodalu de sub Nr. 134. din 1873. fiindu incusatulu atátu de scaunulu protopopescu din Temisior'a ca foru de 1-a instantia, câtu si de senatulu bisericescu ca foru apelatoriu absolvatu, la propunerea comisiunei

Se ié la cunoscintia.

Nr. 66. Cu privire la raportulu senatului bisericescu, cumca decisulu sinodalu de sub Nr. 151. din a. 1873. prin care Consistoriulu a fostu de nou indrumatu a face proiectu pentru arondarea protopresviteratelor, nu s'a potutu esecutá mai alesu din caus'a stramutariloru intemplete in guvernarea diecesei prin alegerea Escelentiei Sale Preasantitului metropolitu, si in loculu aceluia, a Preasantiei Sale de Episcopu diecesanu; — dar' fiindcă arondarea este in lucrare, si consideranduse important'a acestei cestiuni, — Consistoriulu propune si in conglasiure cu opiniunerea comisiunei. —

Sinodulu decide, a se esmite o comisiune de 9. membrii, cari inca in decursulu acestei sessiuni se compuna unu proiectu pentru Congrésulu nationalu viitoriu in privinti'a arondarii protopresviteratelor. De membrii in comisiune se alegu din cleru: Andreiu Papp, Moise Bocsianu si Nicolau Beldea; ér dintre mireni: Teodoru Popu, Ioanu Suciú, Dr. Paulu Vasiciu, Georgiu Fogarasi, Emanuilu Missiciu si Alesiu Popoviciu.

Nr. 67. Cu privire la raportulu senatului bisericescu, cumca decisulu sinodalu de sub Nr. 152. 1873. referitoriu la regularea parochieloru, n'a potutu încă satisfacé intre altele si din acelu motivu, că acestu proiectu e in strensa legatura cu ameliorarea starei preotiloru, — comisiunea propune si

Sinodulu primesce, a se indrumá de nou Consistoriulu se satisfacé decisulu sinodalu de sub Nr. 139. din a. 1872. éra pana atunci se staruésca a imbunatatí starea preotimei prin reducerea parochieloru, — si despre acést'a se rapórté Congrésulu.

Nr. 68. Relativu la raportulu, că pentru infintierea unui Consistoriu in Temisior'a din partea protopresviteratelor s'au datu declaratiunile cerute de Consistoriu, — comisiunea pre bas'a decisulu sinodale de sub Nr. 147. din 1873. propune si

Sinodulu decide, Consistoriulu se indruma, ca datele incurse si anessate la raportu dimpreuna cu sumariulu de acolo se le ascérna Congrésulu nationalu.

Nr. 69. Relativu la raportulu: cumca Escelenti'a Sa Preasantitulu Metropolitu alu nostru, ca presiedintele delegatiunei congresuale romane, prin charti'a de sub Nr. 248. 1873. a transpusu Consistoriulu protocoále comisiunei delegatiunale in privinti'a cestiunei de despartire ierarhica a credintiosiloru romani din comunele mestecate din teritoriulu diecesei aradane, cari protocoále au a se pastrá si tiené in evidintia; mai de parte cá in legatura cu charti'a de mai susu, Escel. Sa Preasantitulu Metropolitu sub Nr. 194. Del. com. 276. a. c. a transpusu Consistoriulu copi'a representatiunei facute catra inaltulu ministeriu in privinti'a despartirei ierarhice in comunele mestecate, — Comisiunea propune a se luá spre scire si a se esprime multumita in scrisu Escel. Sale Preasantitului Domnu Metropolitu pentru archipastorésca a ingrigire de credintiosii nostri in comunele mestecate, rogandulu, ca si pe viitoriu se impartasiésca pre credintiosii fii ai natiunei si bisericeii nóstre dreptmaritórie de asemenea scutu si partinire archipastorésca; a se rogá totodata Escelenti'a Sa: ca si mai de parte se binevoiésca a se intrepune pentru deslegarea definitiva a cestiunei amintite, si a esoperá delegarea tribunalului pentru intentarea proceselor.

In legatura cu cestiunea acést'a deputatulu Parteniu Cosm'a face urmatori'a propunere: „considerandu precari'a stare a comunelor mestecate, inca nedespartite intre ambele ierarhii; considerandu, că crestinii nostri in acele sunt impedeati in tota viéti'a loru culturale, n'au neci unu dreptu constitutiunale, nici o libertate d'a dispune in biserica si pentru cultur'a loru; considerandu, că vaierarile tocmai pentru acést'a sunt nenumerate din partea crestiniloru nostri: sinodulu se binevoiésca a recurge la ministeriu, care ne mai acceptandu votulu partii serbe, de atâte ori fora succesu intetitu, fora amenare se esopere dela Maiestatea Sa delegarea judecatoriei chiamate a decide in causele comunelor mestecate.

Totodata, din motivulu, că caus'a monastiriloru relegate prin ambele delegatiuni congresuali la calea procesului, este cu greu a se deslegá, pana candu nu se va incercá o impacatiune cu reprezentanti'a bisericeii serbe, carea este Congrésulu nationalu; si de óra-ce pentru noi acést'a este o cestiune de mare importantia si urgintia, carea reclama câtu mai repede deslegare; in fine considerandu că mai sunt multe alte cestiuni escate din despartirea fonduriloru scolari, — sinodulu se róge pre inaltulu ministeriu, ca acél'a se binevoiésca a convocá congresulu nationalu serbescu.

Sinodulu primesce ambele propuneri insarcinandu-se biroulu sinodului cu concipierea adresei catra guvernulu.

Nr. 70. Referad'a comisiunei bisericesci despre raportulu senatului stensu bisericescu din Oradea-mare, — prin care numitululu senatu la finea anului 1873. aréta urmatoriulu sumariu: In 7. protopresviterate se afla 294. comune bisericesci, 108 filiale, 31,639 familii de case; 192,049 suflete; 299 biserici, 300 parochii, 46 parochi cu investitura, 190 fora investitura, 7 capelani, 1 diaconu, 2 supernumerari si 1 emeritatu; parochii vacante 64; au reposatu in decursulu anului trecut 32 preoti; s'au hirotonitu 6. — Cause disciplinare mai grele in forulu de instantia I. s'au decisu 6. Esamenu de cualificatiune au facutu 2 teologi, ambii provediuti cu testimoniu; — Comisiunea propune si

Sinodulu o ié spre scire.

Nr. 71. Relativu la raportulu senatului bisericescu, cumca pacea interna a bisericeii nóstre in partile Consistoriului din Oradea-mare, in decursulu anului acestuia s'a conturbatu in mai multe comune; inse Consistoriulu n'a intardiatu a luá mesurile necesarie pentru impedearea conturbareii facute de catra inimizcii religiunei nóstre, — propune comisiunea, — si

Sinodulu ié spre scire. —

Nr. 72. Relativu la raportulu numitululu senatu cumca caus'a comunei Chistagu transpusa Consistoriulu cu decisulu sinodalu de sub Nr. 54. 1873 considerandu cumca acést'a comuna e deja liniscita si n'are intentiune de a-si parasí religiunea strabuna, — comisiunea propune si

Sinodulu o ié spre scire.

Nr. 73. Relativu la raportulu senatului bisericescu in privinta regularii si ameliorarii dotatiunei parochiali, — cumca Consistoriulu unde-i numai posibilu face toate cele necesarie pentru ajungerea acestui scopu, comisiunea propune si

Sinodulu ié spre scire.

Nr. 74. Relativu la raportulu cumca Consistoriulu n'a avutu nici unu valu din partea organeloru statului, si ca toate ordinationile ministeriali referitoare la causele administrative, ca unele ce nu prejudeca intereseloru nostre bisericesci, s'au efectuit; in fine ca Consistoriulu are sperantia de a conta la spriginirea guvernului tierii, de ora-ce si in anulu trecutu s'a impartasitu de unu ajutoriu de 5000, fl. comisiunea propune si

Sinodulu ié spre scire.

Nr. 75. Vine la ordulu dilei referad'a comisiunei esmise pentru esaminarea raportulu generalu alu Epitropiei provisorie pentru administrarea fonduriloru comune, — care prin raportoriulu seu Parteniu Cosm'a relative la — Titlu I punct. 1 a raportului Epitropiei, unde se relatiuneza, cumca Epitropi'a s'a constituitu in siedinti'a plenaria ténuta la 24 Iuliu 1874 sub presedinti'a Escelentiei Sale metropolitului éra atunci Episcopulu acestei diecese Procopiu Ivacicoviciu, — comisiunea propune si

Sinodulu ié spre scire. —

Nr. 76. Cu privire la raportulu, unde Epitropi'a vine a face cunoscutu sinodulu, cumca pentru efectuarea afaceriloru oficiali a aflatu de lipsa a se alege unu jurisconsultu pentru aparerea intereseloru juridice, unu controloru pentru controlarea cassei si a manipulatiunei, unu contabilu pentru manipularea compunerea si ténerea in evidintia a tuturoru computuriloru, si unu notariu pentru facerea protocoléloru despre siedintia, pentru referada si concepte de speditiuni, si asia provisorialminte s'au alesu de jurisconsultu Ioanu Popoviciu Desseanu; de controloru Iulianu Ianculescu din Lugosiu; de contabilu Ioanu Moldovanu din Aradu, ér de notariu Petru Petroviciu asessoru referinte la Consistoriulu din Aradu, cari dupa constituirea Epitropiei numai de catu si-au inceputu functiunile si ca atari functiuneza si astadi, Comisiunea propune si

Sinodulu primesce a se luá la cunoscintia; inse nu póte intrelasá a nu accentuá: cumca Epitropi'a lucrá mai corect, mai cu tactu si mai corespundietoriu reguleloru usuete la alte corporatiuni si institute de asemenea natura decumva pentru evitarea susceptibilitatiloru si suspiciuniloru, ce se potu ivi facia de veri-ce corporatiune chiamata a dispune cu imprumuturi, nu se alegea jurisconsultulu din sinulu seu, pentrucá acel'a ca membru cu votu alu Epitropiei, póte fi espusu inconvenientului de a votá in o cestiune, unde si-a datu opiniunea ca jurisconsultu.

Nr. 77. Jurisconsultulu Epitropiei Ioanu P. Desseanu ca se fia justificatu naintea opiniunei publice de veri ce suspiciuni si interese, róga pre referintele comisiunei acestei'a: Parteniu Cosm'a se dee deslucire sinodulu, cumca in afacerile sale ca jurisconsultu obvenit'a ceva ilegalitate facia de imprumuturile acordate in detrimentulu fondului comunu, la ce raportoriulu dandu deslucire, respunde: cumca jurisconsultulu in toate afacerile sale a doveditu o procedura corecta conformu Regulamentulu provisoriu, departe de veri ce interesu parteculariu. Jurisconsultulu Ioanu P. Desseanu din motivulu incompatibilitatii abdice de membru alu Epitropiei.

Sinodulu luandu spre scire, primesce abdicerea, si ordoneza alegere noua punenduse alegerea la ordinea dilei in siedinti'a de mane.

Nr. 78. Deputatulu M. B. Stanescu face urmatóri'a propunere „din mófivulu incompatibilitatii se enuncia necesitatea unei provisiuni, ca jurisconsultulu Epitropiei se nu fie pre viitoriu totodata si membru alu Epitropiei.“

Sinodulu primesce propunerea acést'a.

Nr. 79. Cu privire la punctulu 4. din raportulu Epitropiei amintite unde face cunoscutu cumca, conformu §-lui 18 din Regulamentulu pentru procedere a staveritu unu feliu de bugetu pentru salarieloru dirigatiloru si trebuintiele administrative si anume:

a)	pentu jurisconsultu	<i>J. P. Dessean</i>	200 fl.
b)	dtto contabilu	<i>Ioan Moldovan</i>	200 fl.
c)	controloru		300 „
d)	notariu	<i>Petru Petroviciu</i>	200 „
e)	tiparituri		200 „
f)	diurne si viaticu membriloru		800 „
g)	spese extraordinarie neprevedute		100 „
			de totu 2000 fl.

Mai departe, ca Escelenti'a Sa parintele Archiepiscopu si Metropolitu Procopiu Ivacicoviciu, ca presedinte si fostu totodata cassariu, avendu a se indepartá la Sibiu, conformu §-lui 6 din Regulamentu si pre mai de parte sub responsabilitatea sa a concediutu conducerea presidiului comembrului Epitropiei Dr. Atanasiu Siandoru, carele totodata este si cassariulu Epitropiei, si caruia pentru ostenelele acestoru ambe chiamari s'a votatu o remuneratiune anuala de 400. fl. v. a. — arata ca bugetulu anulu cu totulu este o suma de 2400 fl. Comisiunea propune si

Sinodulu incuviintadia bugetulu anulu de 2400. fl. Incátu pentru a dóu'a cestiune se enuncia de conclusu. —

„In cátu dóra sinódele competinti in sesiunea loru de estimpu n'aru poté resolvá definitivu cestiunea fonduriloru comune, si ar remanea si mai de parte sub administratiune provisorie, deórace presedintele Epitropiei Escelenti'a Sa Metropolitulu este durabilu impedecatu de a participá la siedintiele Epitropiei, si de órace in intiesulu §-lui 19. din Regulamentulu de procedere, cele 3. chiei a cassei sunt astfelu impartite, ca un'a se fia la presedinte, alt'a la controloru, si a trei'a la cassariulu Epitropiei, — pentru incunjurarea inconvenientului de a fi dóue oficie acumulate intr'o persóna, si prin urmare dóue chiei intr'o mana, — sinodulu se indrume epitropi'a, ca conformu §-lui 3. din Regulamentulu de procedura se-si aléga presedinte din sinulu seu, care se nu fia totodata si cassariu.

Nr. 80. Cu privire la punctulu 5. din raportulu Epitropiei provisorie, unde numit'a Epitropia aduce la cunoscintia sinodulu cumca Escelenti'a Sa parintele Archiepiscopu si Metropolitu toate papirele de valóre, manualele despre erogatiuni si perceptiuni manuduse de elu le-a predatu presedintelui si cassariulu acestei Epitropii, din care se constata, cumca dela primirea fonduriloru din Carlovetiua pana la timpulu candu le-a predatu Epitropiei, Escelenti'a Sa singuru a manipulat cass'a, ér de acolo pana in di'ua de adi manipularea cassei o póta cassariulu actualu, comisiunea propune si

Sinodulu ié spre scire, — éra Escelentiei Sale Metropolitului Procopiu Ivacicoviciu, pentru fatigie avute cu conscientios'a manipulare a fonduriloru dela 2 Decembre 1873. i se esprime multiamita protocolaria, avendu presidiulu a i-o aduce la cunoscintia prin comunicarea conclusului presinte.

Nr. 81. Cu privire la punct. 6. din raportulu Epitropiei de sub cestiune unde se aréta: cumca Epitropi'a pentru afacerile interne si-a decretatu unu Regulamentu de procedura constatatoriu din 39. §§. pre bas'a careia, Epitropi'a in anulu 1873. ténu 5. siedintie plenarie, 3. ordinarie, 2. extraordinarie, precum se vede din protocoléle alaturate la raportu sub B. Din cari protocolé apare, cumca Epitropi'a dela constituirea sa, adeca dela 24 Iuliu 1873. pana la 31. Decembre totu acelasi anu, a pertractatu si decisu 94. de cause, ér dela 1. Ianuariu a. c. pana la incheierea raportului 122. obiecte, —

Comisiunea propune si

Sinodulu ié spre scire; — de órace inse documentele dela B—H. provocate in raportulu generalu, nu se afla alaturate in copia autentica, — se indruméza Epitropi'a, ca acele fora intardiare se le predee presidiului sinodalu pentru supletóri'a instruire a raportului.

Nr. 82. Cu privire la punctulu 7. alu raportului, — unde se aréta; cumca intre fondurile comune primite dela Carlovetiua a fostu si fondulu asia numitu „fundulu instructu alu episcopatulu aradanu“ care apartienendu eschisivu numai diecesei aradane, s'a separatu de cele comune, si consta din papire de valóre in suma de 10080 fl. v. a. acestu fondu s'a desemnatu Consistoriului aradanu pe langa do-

cumentele alaturate la raportu despre primire si predare, din care se vede si acea: că numitul Consistoriu detoresce acestei Epitropie cu o suma de 1264 fl. 48. cr. v. a. in favoarea fondului comun, —

Comisiunea propune si

Sinodulu ié spre scire. —

Nr. 83. Cu privire la punct. 8. din raportu unde se face amintire cumca procentele dupa imprumutele acordate Epitropi'a le-a urcatu dela 6% la 8% adaugendu si spesele pentru administratiune; conformu acestei dispușetiuni a facutu fiecarui debitoré acést'a cunoscutu si ii-a provocatu pre toti a se dechiară in restempu de 3. septemani, primescu séu ba conditiunea acést'a, căci la din contra capitalulu se va considerá edisu, — Comisiunea relatiuneza: cumca rezultatulu investigatiunei sale nu justifica asertiunea raportulu, căci se vede, cumca Epitropi'a ar fi satisfacutu conclusu sinodalu in cătu a incunoscutiati pre debitori despre urcarea procenteloru si eventual'a abdicere; esecutarea acestei dispușetiuni inse nu este multiamitoria, pentrucă dechiariatiuni corespunditorie legii si regulamentulu de procedere nu sunt; éra căte au incursu sunt defectuose pe a caror'a basa nu se póte rediamá o manipulatiune esacta, de órace neci un'a nu contine obligamentulu de a plati procentele inainte de a capitalisá procentele restante, ca pana la respundere se fructifice; — apoi dechiariatiuni n'au incursu dela toti debitorii; esistu inca imprumuturi, ale caroru procente restanti nu se capitalisédia, si Epitropi'a in urm'a unoru informatiuni neesacte a urcatu procente si provisiuni, cari va fi necesitata a le sterge; deci dupa permiterea acestei observatiuni propune si

Sinodulu decide: incātu administratiunea provisoria ar durá inca cătuva timpu, se esecutedie Epitropi'a cu rigorositate conclusulu sinodalu Nr. 180/1873. conformu §§. 37 si 38 din regulamentulu de procedere. —

Nr. 84. Relativu la raportulu, cumca facia de acei debitori, carii n'au solvitu procentele séu nu s'au dechiaratu conformu convocarii din punctulu precedentu, s'a facutu dispușetiuni pentru improcusuare prin jurisconsultulu acestei Epitropii, — Comisiunea accentueza: cumca in cătu i-a succesu a se convinge din actele, ce a fostu in stare a si le procurá, — astfelu de casuri, unde s'au intentatu procese, numai dóua esistu, pana candu dechiariatiuni formale de feliu nu sunt.

Sinodulu ié spre scire.

Nr. 85. Referitoriu la acea relatiunare a Epitropiei, unde se face cunoscutu, cumca pe base'a Regulamentulu de procedere pentru pastrarea papireloru de valóre si a libeleloru baniloru elocati in cass'a parsimoniala a cumperatu o cassa de feru „Wertheim“ care este asediata in o localitate la Episcopi'a aradana, — si cumca totodata acea localitate servesce de cancelaria Epitropiei, — Comisiunea propune si

Sinodulu ié spre scire, indrumanduse Epitropi'a a introduce cass'a Wertheim in inventariulu despre averea comuna. —

Nr. 86. Referitoriu la punct. 11. alu raportulu Epitropiei, unde se face cunoscutu: cumca facia de imprumuturile acordate s'au luatú asia mesuri, ca adeca sumele acordate se nu se deo petentiloru, pana candu petitiunile si documintele, pre bas'a carora voiescu a luá imprumuturi, nu se petrecu in siedintia si numai dupa ce actele intabulate s'au censuratu in siedintia si s'a aflu in ordine buna, se autorisédia cass'a a escomptá sumele acordate. — Comisiunea propune si

Sinodulu ié spre scire. —

Nr. 87. Cu privire la punct. 12. din raportulu Epitropiei, — unde se aréta, cumca in anulu 1873 s'a acordatu 19 imprumuturi; ér dela 1. Ianuariu 1874 pana la incheierea raportulu 51. de imprumuturi, la individi din Eparchi'a Aradului si Caransebesiului, — si anume precum apare din documentulu alaturatu la raportu la individi din Eparchi'a Aradului s'a acordatu o suma de 41,180 fl. la cei din a Caransebesiului o suma de 11,500 „

de totu 52,680 fl.

din care cea mai mare parte s'a si estradatu; in firulu caror'a Epitropi'a crede, cumca pe di ce merge voru intrá mai multe petitiuni, căci cass'a de presentu dispune de bani, — Comisiunea face observatiune: cumca asertiunea cuprinsa in acestu punctu nu este esacta si nu lamuresce adeverulu; inse crede comisiunea: cumca erorile, ce obvinu atátu aci, cătu si preste

totu in raportulu generalu, nu resulta din negligentia, ci mai multa din lips'a timpului, cu care a dispusu notariulu si respective epitropi'a la compunerea si instruirea primulu seu raportu generalu, in cătu siedinti'a plenaria ultima, in care s'a redactatu raportulu, s'a tienutu abia câteva dile nainte sinodulu, si speditiunile ei au fostu cu multu mai numeróse decâtu ca o persóna se le póta efeptuí cu esactitate; cu aste inse, pentru evitarea unei asemene scaderi in viitoriu, — la propunerea comisiunei,

Sinodulu decide, a se indrumá epitropi'a, ca in viitoriu se puna mai multu pondu pe raportele sale oficiali, se se ingrigésca ca acele se fie esacte si deplinu instruite, candu le presinta sinodulu.

Nr. 88. Cu privire la cestiunile juridice din resortulu jurisconsultulu, pentru aperarea interesoloru de dreptu ale fonduriloru comune si la stadiulu proceseloru, jurisconsultulu rapórtu verbalmente cumca sunt deja in curgere 2. procese si densulu va nisuí cătu se póte de inte a le superá.

Si ié spre scire,

Nr. 89. Cu privire la manipularea, si la starea activa si pasiva a fonduriloru comune ce ocure la punct. 14 din raportulu epitropiei conformu §-lui 15. din Regulamentu cu documentulu de sub F. constata starea activa si pasiva a fonduriloru pana la finea anulu 1873. apoi constata perceptiunile si erogatiunile; mai departe aréta, că pe partea Consistoriulu din Caransebesiu fondulu comunu a anticipatu o suma de 1197 fl. pentru salariel profesoriloru institutulu teologicu de acolo — cu carea eparchi'a Caransebesiului detoresce fonduriloru comune in favorulu diecesei aradane, — Comisiunea obsérva: cumca o aretare generala despre starea fonduriloru precum recere §-lu 15. din Regulamentu nu se afla, si asia nu este in stare de a raportá sinodulu starea actuala a fonduriloru, — deci la propunerea condeputatulu Lazaru Ionescu

Sinodulu decide, a se amplificá comisiunea esmisa pentru censurarea socotiloru epitropiei provisorie a fonduriloru comune; cea ce se si face numai decâtu mai alegenduse in aceea de membrii: Emanuilu Missiciu si Georgiu Suiciu; avendu apoi comisiunea a raportá despre bilantiulu cassei. —

Nr. 90. Cu privire la punctulu 15. din raportulu epitropiei unde se aréta cumca controlorulu Epitropiei in faci'a unei comisiuni a visitatu cass'a, si că rezultatulu visitarii e urmatoriu:

1. In bani gata	1420 fl. 30. cr.
2. O carticica a cassei de pastrare din Aradu in valóre de	99,375 „ 10. „
3. trei obligatiuni rurale in pretiu de dóue dieci si siése mii dóue sute si cincidiecei	fl. 26,250 „ —
4. Obligatiuni vechi aduse din Carlovetiú	247,650 fl.
interesele capitalisate	26,244 „ 50
de totu:	273,894 fl. 50. cr.
Dupa ce inse din sum'a acést'a s'a replatitu valórea obligatiuniloru si a intereseloru capitalisate a scadiutu la	191,858 fl. —
5. Obligatiuni private a fondulu seminarialu in valóre de	2000 „ —
6. Obligatiuni private ale imprumutatoriloru de pe timpulu manipularii Epitropiei provisorie	17,220 „ —

S'a constatau mai de parte: cumca fondurile comune au a pretinde dela fondulu instructu alu diecesei Aradului un'a detoria de 1360 fl. 48 cr., — ér pentru edarea unei obligatiuni despre sum'a acést'a s'a recercatu Consistoriulu diocesanu, — Comisiunea propune si

Sinodulu ié spre scire, incātu inse privesce aserat'a detoria a fondulu instructu alu diecesei Aradului, — considerandu, cumca dupa punctulu 7. alu raportulu generalu averea amintitulu fondu instructu in suma de 10,080 fl. s'a si predatu Consistoriulu eparchialu, — se indruma Consistoriulu aradanu ca in casu decumva detori'a amin-tita intru adeveratu esiste, numai decâtu se o restituésca din averea fondulu instructu; avendu despre acést'a a relatiuná la prosimla siedintia sinodala.

Nr. 91. La raportulu Epitropiei provisorie despre perceptiuni si erogatiuni proviedutu cu documinte originali, alaturate la raportu din care se vede rezultatulu manipularei si administrarii baniloru in decursulu activitatii acestei Epitropii, adeca pana la finea anului solariu 1873. cu acea observare: cumca asemenea ratiucinii se póta si pre anulu 1874. incependu dela 1. Ianuariu pana la alta dispusetiune din partea sínódeloru eparchiali, — Comisiunea relatéza: cà nu se afla a fi revisibile ratiuciniile asia precum sunt substernute, dar neci durat'a unei sesiuni si modulu pertractarei causeru sinodali nu se considera de ajunsu pentru revederea unui astfelu de ratiuciniu fora nici o prealabila pregatire; deci propune si

Sinodulu decide: ca Epitropi'a prin Controlorulu seu se examineze socotile oficialiloru sei, si proviedute cu reflexiunile, respective cu opiniunea aceluia se le sustérna sinodulu pentru finala revisiune.

Nr. 92. Cu privire la fondurile scolare comune dela Buda-Pest'a, — Epitropi'a provisoria relatéda: cumca primirea factica a fonduriloru inca nu s'a intemplatú; inse dupa scirea capatata dela Dlu Vincentiu Babesiu, ca si delegatulu pentru primirea si aducerea acestoru fonduri la Aradu, aduce la cunoscentia sinodulu: cumca delegatulu a primitu pana acuma numai obligatiunile private apartinetórie acestoru fonduri pentru romani, ér cele de statu inca nu s'a potutu primi; speréda inse, câtu mai iute, cà le va primi si obligatiunile de statu, despre ce va relatá sinodulu numai de câtu, — Comisiunea propune si

Sinodulu ié scire.

S'a autenticatu in siedinti'a a VI. tienuta la $12/24$. Aprile 1874.

Presiedinte:

Mironu Romanul, m. p.
Episcopu.

Georgiu *Feieru*, m. p.
notariu.

Siedinti'a V.

s'a tienutu la $21/11$. Aprile 1874. Presiedinti'a ordinaria.
Notariu: Paulu Popu.

Nr. 93. Protocolulu despre siedinti'a de eri nepotenduse inca redige din caus'a lungeloru desbateri

Autenticarea aceluia se amena pe siedinti'a venitória.

Nr. 94. Deputatulu Iosifu Popoviciu motivandu-si cererea pentru unu concediu de 3 dile

Concediulu datu de presidiu se ié spre scire.

Nr. 95. Petru Sabou deputatu din cerculu Coului se róga pentru a se face dispusetiuni ca se-si póta capetá diurnele sale restante pentru partecipare la sinodulu din 1870.

Rogarea se predá comisiunei bugetarie.

Nr. 96. Rugarea lui Parteniu Gasparu invetiatoriu in Selciv'a pentru unu ajutoriu din fondulu diecesanu

Se predá comisiunei petitiunarie.

Nr. 97. Cererea representatiunei fundatiunei lui „Gozsdu“ din Pest'a, pentru medilocirea unui imprumutu de 73,000 fl. din fondurile diecesane

Se predá comisiunei financiarie.

Nr. 98. Ilustritatea Sa Domnulu Episcopu face cunoscutu: cà scaunulu presidialu dela Consistoriulu oradanu prin alegerea sa de episcopu devenindu vacantu, — in acel'a a substituitu pre Simeonu Bic'a, ca pre celu mai betranu asesoru, propunendu totu odata facerea pasiloru ulteriori pentru indeplinirea postulu de presiedinte vicariu episcopescu la acelu Consistoriu.

Caus'a se predá comisiunei organizatórie.

Nr. 99. Deputatulu Georgiu Vasileviciu sustorne cererea sinodulu protopresviteralu din Vilagosiu contra deliberatulu juridictiunei comitatense aradane referitórie la incasarea baniloru pentru cultu, — carea

Se predá comisiunei pentru scóle.

Nr. 100. Presidiulu presinta planulu si proiectulu de spese

asternute supletorie prin comisiunea consistoriala referitoriu la cas'a edificanda langa biseric'a catedrala.

Se predá comisiunei financiarie.

Nr. 101. Deputatulu Sigismundu Borlea insinuada urmatóri'a interpelatiune:

„Se afirma, cà dela guvernulu conformu resolutiunei Maiestatei Sale s'au datu Consistoriulu 13 mii si câte-va site pentru a ajutorá comunele bisericesci miste, — si de óra-ce nu se scie, cà acea suma in adeveru primitus'a, — si déca s'a primitu câtu e acea suma, si de presentu unde se afla si cum se manipuléda?“

Deslucirile primite dela Ilustritatea S'a Dlu presiedinte precum si dela referintele delegatiunei Vincentiu Babesiu, precumu si dela protosincelulu Andreiu Papp, ca increditulu Escelentiei Sale a Metropolitulu: se iéu spre scire; ér' actele referitórie la acésta cauza se dau comisiunei epitropesci pentru censurare si raportare.

Nr. 102. Vasiliu Paguba insinua interpelatiunea: „Considerandu cà in decursulu anului scol. cur. cu finea semestrulu primu s'au eliminatu 2 clerici din cursulu primu, din caus'a cà unulu a avutu 6, si altulu numai 7 clase, — considerandu cà alti clerici cu calificatiuni mai pucine fora diferentia cà din care parti ale diecesei sunt, s'au suferitu si mai departe in institutu; considerandu cà cei doi teneri eliminati prin astfelu de procedura au perdutu unu anu de studiu fora vin'a lorú; considerandu, cà decisiunile sinodali, prin cari s'au opritu primirea teologiloru fora de 8 clase in siedinti'a de eri, s'au suspinsu, — se interpeléza presidiulu: cà din ce punctu de vedere a purcesu in modulu de susu, si cà are de cugetu a reprimi pentru continuarea studiulu pre cei doi teneri eliminati in casu de s'ar presentá pentru reprimire in institutu?“

Se ié spre scire respunsulu presidiulu: cà acesti'a s'au eschisu din caus'a cà sunt din partile mai bogate ale diecesei, si numai conditionatu li s'a fostu permis cercetarea institutulu, adeca pana la urmand'a deliberare din partea consistoriulu; éra referitoriu la reprimirea acelor'a la casulu presentarei, va starú a se decide caus'a prin consistoriu ca autoritate competente.

Nr. 103. Propunerea lui Vincentiu Babesiu ca:

„Considerandu marea neregularitate si defeptuositate ce s'a aretatu in raportulu epitropiei provisorie pentru fondurile comune, unde principal'a cauza este lips'a de o contabilitate si unu notariatu speciale si bine calificate: a se avisá epitropi'a ca si pana la regularea definitiva a administratiunei fonduriloru comune, sè se ingrigéscá de o contabilitate respective unu contabilu si unu notariu regulatu, speciale in persóne numai cu aceste afaceri ocupate si cu lefe corespundietórie proviedute.

Se decide a se pune pe mane la ordinea dilei.

Nr. 104. Vincentiu Babesiu, ca in sarcinatu din partea presiedintelui comisiunei miste din Temisiór'a pentru fondurile comune, face raportu oralu si scusa lips'a de raportu in scrisu despre intrunirea, lucrarea, si rezultatulu acelei comisiuni miste.

Se ié spre cunoscentia.

Nr. 105. La ordinea dilei este raportulu comisiunei emisse pentru censurarea acteloru comisiunei ad hoc din Temisiór'a pentru regularea administratiunei fonduriloru comune ale dieceseloru Aradu si Caransebesiu, carea prin referintele seu Parteniu Cosm'a face urmatóri'a propunere:

„Considerandu cumca o administratiune a fonduriloru comune eficace si multiamitória pentru ambele diecese numai atunci s'ar poté efeptuí, decumva ambele diecese ar avé o juridictiune comuna, carea compusa din reprezentantii ambeloru diecese in contielegere ar dispune de aceste fonduri,

considerandu cumca acestu scopu este imposibilu de a se ajunge astfelu, cum se practica astadi, candu intr'unulu si acela-si timpu se consultéza amebelú sínóde diecesane despre unulu si acela-si obiectu, fora de a poté scí unulu de voi'a celualaltu fiindu prin insusi statutulu organicu taiata calea veri carei contielegeri comune;

considerandu in fine, cumca spesele epitropiei comune ar consumá o suma insemnata a proventeloru capitaleloru fundatiunali:

In interesulu bunei contielegeri fratiesci intre ambele diecese, pentru evitarea suspencionariloru si neincrederei din partea

unei séu celeilalte diecese, comisiunea nu recomanda pentru primire nici proiectulu de regulamentu lucratu prin majoritatea comisiunei miste din Temisiór'a, nici votulu minoritateri acelei comisiuni, ci abatenduse dela ambele, — propune: ca venerabilulu sinodu se binevoiesca a decide ca:

1. Fondurile comune se se impartiésca intre ambele diecese.
2. Destinatiunea lor se remana si mai departe neatinsa.
3. In viitoriu se se administredie prin epitropi'a diecesana, inse separatu de alte fonduri pe langa socóta de sine statatória.
4. Dreptu chieia la impartire se servésca numerulu sufleteloru credintiosiloru pentru ambele diecese.

In decursulu desbaterei Domnulu deputatu Lazaru Ionescu alaturandu-se si elu votulu comisiunei, in favórea aceluia, in numele minoritateri comisiunei miste din Temisiór'a, retrage „votulu acelei minoritateri.“

Cerendu-se votare secreta

Sinodulu cu 31 voturi contra 22 a primitu puntulu primu din propunerea comisiunei.

Fiindu timpul naintatu, — siedinti'a se redica si siedinti'a proxima se anuncia pe mane demanétia la 9 óre.

Presiedinte:

Mironu Romanul, m. p.
Episcopu.

Paulu Popu, m. p.
notariu.

Siedinti'a VI.

s'a tienutu la 12/24. Aprile 1874. Presiedinti'a ordinaria.
Notariu: Georgiu Pop'a.

Nr. 106. Protocolulu siedintiei a IV. dela 10/22. Aprile a. c. s'a cetitu si

S'a autenticatu.

Nr. 107. Protocolulu siedintiei V la 11/23. Aprile au. curs s'a cetitu si

S'a autenticatu.

Nr. 108. Preasanti'a Sa Parintele presiedinte-Episcopu aréta ca membrulu sinodalu Nicolau Diamandi a cerutu concediu de trei dile, ce i-a si datu.

Se ié la cunoscentia

Nr. 109. Se presinta petitiunea preotiloru din Siepreusiu, ca sinodulu se intrevina la inaltulu guvernulu pentru modificarea unoru dispusetiuni in legile de militia.

Se transpune la comisiunea de petitiuni.

Nr. 110. Se presinta scrisórea lui Eugeniu Bordeau prin carea numitulu recomanda cartele sale geografice pentru scoli.

Se tramite la comisiunea de scóle.

Nr. 111. Preasanti'a Sa P. Eppu propune a se sistemizá la Consistoriulu din Aradu unu postu de vicariu episcopescu si a dispune despre unu salariu cuviinciosu, — pe care vicariu se-lu aléga sinodulu, fora a prejudecá §-lui 118. din Statutulu Organicu.

Se transpune la comisiunea organisatória.

Nr. 112. Vincentiu Babesiu aréta o telegrama din Pesta, ce a primit'o dela reprezentantele familiei de Poienariu in reprezentanti'a fundatiunei Gozsduiane, prin carea telegrama se face plansóre, cumca estimpu nu s'ar fi còrespunsu decisiuniloru congersuali in privinti'a parastaseloru ordenat' pe fiecare anu pentru fericitulu mare mecenate nationalu Emanuilu Gozsdu. — De órace informatiunile private nu adeverescu netienerea peste totu, dar adeverescu netienerea in multe locuri, — Vincentiu Babesiu propune si primindu-se propunerea,

Sinodulu decide a se reflectá la acést'a Consistóriele din Aradu si din Orade pentru a reimprospetá in acésta privinti'a dispusetiunea congresului si a veghiá a supr'a implinirii ei regulate.

Nr. 113. Lazaru Ionescu, in numele seu si alui Georgiu Vasilevi-ciu, Ioanu Missiciu, si Ioanu Suciú, renuncia a mai fi membri in epitropi'a provisoria a fonduriloru comune.

Locurile de membri in epitropi'a provisoria a fonduriloru comune, câte au devenitu in vacantia, a nume prin renunciarea de mai nainte a lui Ioanu Popoviciu Desseanu, si prin renunciarile de acum ale numitiloru Lazaru Ionescu, Georgiu Vasileviciu, Ioanu Missiciu si Ioanu Suciú, — se vor implini prin alegeri nóue, ce mane se vor pune la ordinea dilei.

Nr. 114. Vincentiu Babesiu propune:

Considerandu ca prin aplicarea dlui professore de teologia I. Goldisiu de professore ordinariu sistematicu la liceulu de statu din Aradu, carele este unu institutu neconfessionale, numitulu dnu professore a devenitu ingagiatu la o scóla neconfessionala, pentru ale careia principie si interese este deci oblegatu a conlucrá;

considerandu ca astfelu dlu protodiaconu professore, carele si ca facia bisericésca a nóstra, dar specialu ca professore de teologia la institutulu nostru clericalu din Aradu, este oblegatu a sustiené cu rigóre principiele si interesele confessionali ale bisericei nóstre, — se afla in pusetiune de evidinte conflictu intre ambele posturi ce ocupa;

considerandu mai departe ca institutulu nostru clericalu, numai cu duoi professori in trei clase, déca este vorba de o instructiune seriósá, are trebuintia de intregu timpul si intregu zelulu professoriloru sei:

Veneratulu sinodu se dechiare professur'a la teologia a dlui protodiaconu Goldisiu, de necompatibila cu postulu seu la liceulu de statu, si se insarcina pre Vener. Consistoriu a ingrigi pentru implinirea professurei dela teologi'a nóstra prin unu individu deplinu corespondietoriu.

Se transpune la comisiunea scolara.

Nr. 115. Vincentiu Babesiu propune si sinodulu, cu majoritate de voturi, primesce ca

De órace prin votulu acestui Sinodu eparchialu in cestiunea cea mare a administrarii si asia-dicendu a sortii fonduriloru comune bisericesci si scolare, s'a nascutu diferentia essentiala si principiale intre ambele sínóde din Aradu si Caransebesiu, care diferentia reclama cu urgentia o pertractare si complanare competente:

Acésta cauza intréga se se substérna celui mai de aprópe Congresu nationalu bisericescu.

Nr. 116. La ordinea dilei este continuarea raportului dela comisiunea emisa pentru esaminarea proiectulu de regulamentu alu comisiunei miste din Temisióra in privinti'a fonduriloru comune.

Fiindu timpul innaintatu, siedinti'a se suspinde pana la 6 óre dupa médiadi.

La 6 óre dupa médiadi, reincependu-se siedinti'a, dis'a comisiune, prin referintele seu Parteniu Cosma, propune si

Sinodulu decide: ca in viitoriu aceste fonduri se se administreze prin epitropi'a diecesana, inse de o camdata separatu de alte fonduri, pe langa socóta de sine statatória.

Nr. 117. Cu privire la impartirea fonduriloru, comisiunea pr. pune si

Sinodulu decide, dreptu cheiá la impartirea fonduriloru comune, se servésca numerulu de suflete alu credintiosiloru pentru ambele diecese.

Nr. 118. Cu privire la modulu de conferire alu stipendieloru din fundatiunea Ballaiana, Comisiunea recomanda a se primi conclusulu ce l'a adisu comisiunea ad-hoc din Temisiór'a, dreptu ce:

Sinodulu decide: a se formá dupa posibilitate dóue stipendie pentru pregatiri la professura, punendu-se unu stipendiu la dispunerea sinodului diecesanu din Aradu, éra alu doile stipendiu la dispunerea sinodului diecesanu din Caransebesiu.

Nr. 119. Mircea Bas. Stanescu, referintele comisiunei verificatórie sinodali, raportéza despre actulu incuisionale asupr'a alegeri de alu 2-le deputatu mirénu in cerculu electivu Ucurisiu. Primindu-se propunerea comisiunei, imbinata cu propunerea lui Vincentiu Babesiu si alui Parteniu Cosma,

Sinodulu decide: că, de órace numai protocolulu din comun'a Grosi a fostu falsificatu, si a fostu falsificatu cu desconsiderarea alegatoriloru si intru interesulu candidatului Bica, alegere noua numai pentru acésta comuna se ordinéza, inse se ordinéza scrutiniu nou pentru intre-gulu cercu electoralu.

Éra in ceea ce privesce fapt'a de falsificatiune, cu care este agravatu preotulu din Grosi Ambrosiu Papu, si invinuirile cu cari este atinsu preotulu din Bochia, Teodoru Bitea se transpunu dovedile si actele de instructiune la senatulu strinsu bisericescu dela Oradea Mare pentru aplicarea procedurii disciplinare in contr'a loru, facendu-se totodata densii responsabili si pentru spesele incuistiunei.

Nr. 120. Cu privire la postul de presiedinte vicariu eppescu la Consistoriulu din Oradea Mare, Ioanu Popu referintele comisiunei organisatórie propune si

Sinodulu ie cunoscintia despre substituirea ce Preasanti'a Sa Parintele Eppu a facut'o pentru presiedinte pana acum; éra acestu postu vacantu se se deplinéscă definitivu inca sub decursulu sesiunei sinodali presinte; deci alegerea o defige pre dí'a de mane.

Nr. 121. Cu privire la sistemisarea unui postu de vicariu la Consistoriulu din Aradu, Parteniu Cosma in numele comisiunei organisatórie, ca referinte pentru acestu actu, propune si

Sinodulu primesce in principiu sistemisarea unui postu de vicariu la Consistoriulu din Aradu; inse din consideratiuni finantiali, efeptuirea o amena de o cam data.

Acestu protocolu s'a cetitu si s'a autenticatu in sedinti'a VII. sinodala la $13/25$. Aprile 1874.

Presiedinte:

Mironu Romanul, m. p.
Episcopu.

Giorgiu Pop'a, m. p.
notariu.

Sibiu, in 23 Aprile 1874.

In legatura cu cele publicate in Nr. din urma despre hirotonirea Presantiei Sale P. Archieppu si Metropolitu Teofilu Bendel'a avemu se continuamu firulu espunerei mai departe.

Dupa finirea santei liturgie si dupa seversit'a consacraré séu hirotonire de catra Preasantitul Archieppu si Metropolitu Escel. S. P. Procopiu Ivacicovicu si Preasantitii PP. Episcopi sufragani: Ioanu Popasu alu Caransebesiului si Mironu Romanulu alu Aradului, nou hirotonitulu a primitu investitur'a cu manthia si cargia. Cu ocaziunea acést'a rostí Preasanti'a Sa nou hirotonitulu Archieppu si Metropolitu Teofilu Bendel'a urmatóri'a cuventare:

„Prea santite Sinodu metropolitanu!

„Multu stimat cleru archiepiscopalu!

„Onorata adunare bisericesca!

„Déca Moisi, pre carele ilu alese Dumnedieu de liberatoriu alu poporului seu, cu tóte că elu, prin puterea si lumin'a spiritului seu, erá in stare de a corespunde soliei, ce i s'a impusu prin descoperirea ddieéscă pre muntele Chorivu, s'a rugatu dicendu: „Dómne tramite pre altulu“ cum de Eu, carele sunt consciutu de neajunsurile mele, se primescu fora sfiala toiagulu archipastoralu, cu carele se conducu turm'a lui Cristosu din eparchi'a Bucovinei, in pamentulu binecuventarei si alu fericirei.“

„Cu prinsu de acésta sfiala, a-si dice si eu: „Dómne tramite pre altulu!“

„Éra in timpulu darului nu cutezu de a me retrage dela dispunerile providintiei, ci insufletitu de increderea

intru celu prea inaltu, carele se arata puternicu intru cei slabi, dicu: „Fia voi'a Domnului cu mine!“

„Serióse cugetari sunt cele, ce cuprindu in momentulu acest'a sufletulu meu, petrundietórie simtiri, ce inundă acum inim'a mea, dara mai pre susu de tóte, mari-mea, greutatea, si respundietatea chiamarei mele de archipastoriu — aceste suntu care me cuprindu si me umilescu mai pre susu de cugetu si de cuventu.“

„Mari cu adevratu mari sunt indetoririle, pre care le primescu astadi, indetoririle de a fi invetiatoriu, amiculu, parintele si medilocitoriu poporului, căci spre a implini aceste indetoriri, se recere ori-ce sacrificiu, fia alu osteneleloru de di, si alu priveghiariloru de nópte, alu petrecerei in postu si in rugatiuni neincetate, alu parasirei tuturoru indemanariloru de vietuire, ba insusi sacrificarea vietiei.

„Si ce alta me póte face, de a me supune la astfelu de sacrificii, déca nu dragostea evangelica? carea dupa cuventulu Apostolului: „Tóte le sufere, tóte le rabra, la tóte nedejde are.

„Intru adeveru! Voiu sa iubescu poporulu meu, voiu se-lu iubescu din tóta inim'a, si atunci voiu implini si tóte indetoririle mele catra densulu. Atunci i voiu fi unu invetiatoriu apostolicu, unu amicu credintiosu, unu parinte spiritualu, unu rugatoriu ferbinte inaintea lui Ddieu.

„In valulu unoru cugetari ca aceste inbarbatarea sufletulu meu resare din incredere neclatita in ajutoriulu lui Ddieu, éra mangaarea inimei mele cresce si se intaresce, candu cugetu la vecinitatea eparchiei bucovinene cu sant'a metropolia de aici, unde impregiurulu marelui lucéferu ierarhieu vedu o cununa marétia de lumini stralucitórie, unu poporu alesu alu lui Ddieu, carele dupa lúpte nenumerate si suferintie nespuse, ca unu Israilu nou, a devenitu in starea de binecuventare.

„Binecuventatu se fia numele santei Metropolii a Romaniloru gr. or. din Transilvani'a si Ungari'a, si multiamire adenca Escelentiei Sale parintelui Metropolitu impreuna cu preasantiloru Episcopi cari avura bunatatea prin seversirea actului de hirotonire de astadi a indeplini o lipsa simtitória in ordinea ierarhica a eparchiei bucovinene.

„Binecuventatu de Ddieu se fia poporulu romanu, carele redica atátu de mari sacrificii pentru buna starea si in florirea bisericeii.

„Binecuventarea Domnului preste adunarea de astadi cu alu seu daru, si cu a sa iubire de ómeni totu-déun'a acum si pururea si in vecii veciloru Aminu.“

Publiculu ascultá cu atentiune incordata si cu viu interesu. Candu in sa se termina cuventarea a pruruptu in aclamatiuni de se traiéscă in repetite renduri. Totu asia si-aretá publiculu simtiemintele sale simpaticulu prelatu prin aclamatiuni pre strada in mergerea dela biserica pana la resiedinti'a archiepiscopéscă.

In aceea-si di, pre la $12\frac{1}{2}$ óre inteliginti'a romana din Sibiu, langa carea s'a alaturatu reprezentantii clerulu din Bucovin'a si o deputatiune din Brasiovu, cu P. Archimandritu si Vicariu archiepiscopescu alu archidiece-sei nóstre transilvane, Nicolau Pope'a, in frunte, a gratulatu in espresiuni fórté bine simtite nou hirotonitulu, carele totu astufeliu a si respunsu.

Escelenti'a sa P. Archieppu si Metropolitu alu nostru a datu in onórea óspelui unu prandiu splendidu la care a luat parte si autoritatile cele mai inalte bis. militari si civili din locu.

Luni cu trenulu de sér'a plecara Preasantiele Sale Archieppulu si Metrop. Bucovinei, eppi Caransebesiului si Aradului si reprezentantii clerulu din Bucovin'a. Unu numeru frumosu de romani se aflara éra la gar'a drumu-

lui de feru. Candu incepù masin'a sa fluere de plecare prorupsera romanii cei adunati in puternice: se traiésca! si asia ne despartiram de acei ce au lasatu atâtea suveniruri placute in sinulu nostru si cari dorimu ca se duca dela noi cele mai sincere si binevoitòrie felicitari pentru er'a cea noua ce li se deschide provinciei loru bisericesci.

„Teleg. Rom.“

VARIETATI.

+ (Hirotoniri.) *Alesiu Vesalonu* in 17 Martiu s'a hirotonitu intru pesbiteru, ca parochu in comun'a Ilteu. *Georgiu Tiereu* in 24 Martiu s'a hirotonitu intru presbiteru, ca parochu in comun'a Sumugiu, cottulu Bihoru. *Vasiliu Teah'a* in 31 Martiu s'a hirotonitu intru presbiteru, ca parochu in comun'a V. Sohodolu din partea orientala a Bihorului. *Corneliu Porumbu* in 7 Aprile s'a hirotonitu intru presbiteru, ca parochu in comun'a Mecherechii, cottulu Bihoru

* * * *Esamenu de calificatiune* au depusu urmatorii invetiatori — si anume in 25 Aprile: *Ioanu Vancu* din Cilu, in 26 Aprile *Ioanu Covaciu*, fostu invetiatoriu in Selageni, *Moise gradinariu* din Seceni; *Iosifu Suci* din Fiscutu; *Melentiu Boto* din Sieitinu; *Avramu Corba* din Dorgosiu; *Solomonu Luminosu*, din Timisòr'a-Fabricu; *Petru Siocatiu* din Monostoru; *Eutimiu Vui'a* din Remetea; *Nicolau Cuzmanu* din Bodrogulu vechiu; *Georgiu Gebelesiu* din Pecic'a romana; *Petru Serca* din Bodrogulu nou; *Ilie Bradeanu* din Nadasiu; in 27 Aprile: *Demetriu Perinu* din Seceni; *Teodoru Petrasiu* din Siepreusiu; *Ioanu Brinzei* din Secusigiu; *Traianu Theoreanu* din Pragesci. —

Post'a Redactiunei.

Dlui A. in Beregsu. Pentru nn'a publicatiune, aveti a solvi tacs'a de 1 fl. v. a.

La „mai multi credintiosi“ din Ohab'a-Forgaciu. Desi consimtimu intru tôte cu Dvòstre, vi laudamu bunele intentiuni si vi apretiuimu dorint'a justa totusi „resunetulu“ ne fiindu insocitu de vr'unu reversu, ca se scim auto-rele lui, ca scriere anonima nu-lu potemu publicá.

Concursu.

2

Nr. Esib. 147.
Sied. plen. I.

La Epitropi'a provisorie pentru administrarea fondurilor bisericesci si scolare, comune dieceselor romane greco-orientali de *Aradu si Caransebesiu*, s'a aflu de ne-aperatu lipsa si s'a decretatu deplinirea postului de **contabilu**, cu unu salariu anuale de 1000 fl. v. a. si cu conditiune: ca doritorii de a ocupá acestu postu sè substérna aicia petitiunile **pana la 30. maiu nou a. c.** provediute cu urmatòriele documinte anume:

1. testimonia de calificatiune si despre desteritatea speciale din contabilitate. (Buchhaltung,) ce se recere la institutetele de comertiu, de creditu si de industria in generalu;

2. atestatu despre deprinderea practica si resp. servitulu de pana acuma in acestu ramu;

3. adeverintia despre purtarea morala si sociala, despre cunoscint'a limbelor si a corespunditei usitate in ramulu comercialu, respective in agendele de contabile.

Spre orientare se obsérva, cà afacerile interne decurgu numai in limb'a romana; inse actele precedinti ale diferitelor fonduri fiindu mare parte in limb'a germana, ér unele mai recinti ocurandu si in limb'a magiara, pe langa cea romana, ca oficiala, dela contabilu se cere si cunoscint'a acestor doué limbe.

Aradu, din siedinti'a plenaria, tienuta in 3 maiu nou 1874.

Dr. Atanasiu Sándoru, mp.
presiedinte.

Petru Petroviciu, mp.
notariu interimalu.

Concursu

2

pe vacant'a parochia din M. Seicu, protopopiatulu *Beliiu*, comitatulu Bihoru se escrie, pana in 20 Maiu. v. a. c. candu va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: pamentu aratoriu de 14. cubule samenatura; care se solvesce de contributiune prin comuna, dela 90. case cate $\frac{1}{2}$ mesura cucurudiu; stòlele indatinatè si cuartiru e a se esarendá din spesele comunei

Doritorii de a ocupá parochi'a acésta, vor avé recursele sale bine adornate pana in 28 Apriliu si adresate comitetului parochialu a le tramite la subscrisulu in *Beliiu*, Seicu 12. Apriliu v. 1874.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine *Ioanu Capitanu*, administ. protopr

Concursu

1

Pentru postulu invetiatorescu in comuna *Balintiu* tractulu protteralu alu *Hasiasiului* pana in 2. Iunie a. c. candu va fi si alegerea. —

Doritorii de a ocupá acestu postu au a subscrerne recursele adresate comitetului parochialu din *Balintiu* subscrisului inspectoru scolaru in *Leocuseci*, instruite cu testimoniul despre absolvirea preparandiei, despre esamenu de calificatiune, de moralitate, si totodata aspirantii la acestu postu se aiba cunoscintie despre limb'a germana si intru un'a din *Domineci* séu serbatori a se presentá la biserica pentru a dovedi desteritatea in tipicu si cantu. —

Emolumintele legate la acestu postu sunt: 100 fl. v. a. 6 orgii de lemne, 4 jugere de pamentu aratoriu si cuartiru liberu cu gradina de unu jugeru de legumi. —

Balintiu in 25. Apriliu 1874.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu Insp. *Adam Ros'a*. —

Concursu de licitatiune.

1

Dupa inalt'a concesiune, la biserica comunei *Beregsului* are sè se faca unele reparatiuni zidarie — din afara, spre acareia efectuire din sum'a de 300 fl. v. a. hotarita se va tie-ne in 20. Maiu vechiu a. c. in facia Comunei licitatiune minuenda. Maestrii zidari interesati se potu presentá.

Beregsu cottulu *Timis.* in 28 Apriliu 1874.

Andrei Clecanu.
Pres. omit.

Andreescu.
Not. comit.

Concursu.

2

Nr. Esib. 148
Sied. plen. II.

Pentru deplinirea postului de **notariu** la Epitropi'a provisorie a fondurilor bisericesci si scolare, comune dieceselor romane greco-orientali de *Aradu si Caransebesiu*, impreunatu cu salariu anualu de 800. fl. val. austriaca.

Competitorii la acestu postu avisati a substerne aicia suplicele **pana la 30. maiu nou a. c.** si cu documinte a aretá:

1. Calificatiunea si desteritatea practica receruta pentru agendele notariali, adeca deprinderea in conceptu resp. in scrierea corespundintielor, in redigerea *protocòleloru* despre siedintie si peste totu manipularea afaceriloru de cancelaria.

2. Pe langa perfect'a cunoscintia a limbei oficiali romane, se recere si cunoscint'a celei magiare si germane; mai vertosu din privinti'a actelor precedinti, scrise in aceste limbe;

3. Servitiile, de pana acum, purtare morala si sociala nepetata, — si ocupatiunea actuala.

Aradu, din siedinti'a plenaria a Epitropiei provisorie, tienuta in 3 maiu nou 1874.

Dr. Atanasiu Sándoru, mp.
presiedinte.

Petru Petroviciu mp.
notariu interimalu.